

**COUNCIL OF
THE EUROPEAN UNION**

**Brussels, 12 May 2014
(OR. hr, en)**

**9365/14
ADD 1**

**ECOFIN 442
UEM 126**

COVER NOTE

From: Mato Škrabalo, Permanent Representation of Croatia to the European Union
date of receipt: 6 May 2014
To: Carsten Pillath, Director-General, DGG-Economic Affairs and
Competitiveness General Secretariat of the Council of the European Union

Subject: Croatia's Convergence Programme 2014-2017

Delegations will find attached the second part of Croatia's Convergence Programme for 2014-2017.

3. PRORAČUN OPĆE DRŽAVE I JAVNI DUG

3.1. Fiskalna politika

Fiskalna politika u narednom razdoblju temeljit će se na dva načela. S jedne strane, nužna je brza fiskalna konsolidacija s obzirom na rastući javni dug i trošak njegovog financiranja i to u uvjetima negativne ekonomske aktivnosti. S druge strane, nužno je i pokretanje održivog ekonomskog rasta nakon duboke, petogodišnje recesije.

Srednjoročne mjere fiskalne politike bit će usmjerene na fiskalnu konsolidaciju s ciljem usvajanja preporuka Vijeća EU, a u svrhu rješavanja prekomjernog proračunskog manjka. Naime, Vijeće EU je na prijedlog Europske komisije (EK), u siječnju 2014. godine donijelo preporuke kojima se od RH traži rješavanje prekomjernog manjka i to na način da do 2016. godine smanji svoj proračunski manjak ispod 3% BDP-a te dug opće države dovede na putanju smanjenja ispod 60% BDP-a dvije godine kasnije.

Vijeće je od RH zatražilo da već u 2014. godini provede smanjenje strukturnog manjka od 0,5% BDP-a, što predstavlja najmanju moguću korekciju predviđenu Paktom o stabilnosti i rastu. U 2015. i 2016. godini zatražena je daljnja korekcija strukturnog manjka od 0,9% odnosno 0,7% BDP-a. S tim u svezi, RH mora donijeti konsolidacijske mjere u iznosu od 2,3% BDP-a u 2014. te dodatno 1% BDP-a u 2015. i 2016. godini. Ovako snažne mjere u prvoj godini članstva zatražene su kako bi se kompenzirali negativni učinci fiskalne konsolidacije na proračunske prihode zbog slabije ekonomske aktivnosti, a koja će uslijediti nakon provedene fiskalne prilagodbe. Osim toga, pravila unutar procedure prekomjernog proračunskog manjka ne uzimaju u obzir visoke troškove članstva u EU koji su dodatno produbili proračunski manjak u RH te je EK i zbog toga zatražila ovako visoku fiskalnu konsolidaciju u 2014. godini. Sukladno navedenom, RH treba ostvariti ciljani nominalni manjak proračuna opće države na razini od 4,6% BDP-a u 2014., 3,5% BDP-a u 2015. i 2,7% BDP-a u 2016. godini.

Kako bi ispunila preporuke, mjere fiskalne politike RH bit će usmjerene na fiskalnu konsolidaciju kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani proračuna. Okvir fiskalnog upravljanja u EU kao i njemu prilagođen okvir u RH pridonijet će jačanju fiskalne prilagodbe kroz vrijeme. Spomenuti okvir uključuje jačanje numeričkih fiskalnih pravila, jačanje neovisnosti Fiskalnog odbora i srednjoročnog proračunskog planiranja u RH, a bit će i ojačan multilateralnim dijalogom s EK i EU.

Aktivnosti na prihodnoj strani proračuna usmjerene su na promjene poreznih propisa kroz povećanje stopa postojećih instrumenata i uvođenje novih oblika oporezivanja u svrhu povećanja prihoda, te na smanjenje sive ekonomije i bolje naplate proračunskih prihoda. Kratkoročne mjere koje će dati učinak već u ovoj godini temelje se na povećanju stopa i naknada postojećih poreznih i drugih instrumenata poput doprinosa, trošarina, naknada i sl. U iduće dvije godine planira se uvođenje novih oblika poreza koji se do sada nisu koristili u RH: poreza na dohodak od štednje i modernizacija oporezivanja nekretnina. Obje vrste poreza imaju jako socijalno obilježje oporezivanja prema financijskoj snazi i spadaju u manje distorzivne porezne oblike. Planiran je nastavak aktivnosti suzbijanja sive ekonomije i bolje naplate prihoda putem fiskalizacije, uvođenja jedinstvenog obrasca za prikupljanje podataka o isplaćenim primicima od dohotka te reorganizaciju Porezne uprave i Carinske uprave usmjerene upravo tim ciljevima. Rezultati tih mjera već su vidljivi na podacima nacionalnih računa i proračunskih prihoda.

Na rashodnoj strani proračuna, posebna pozornost usmjerava se na smanjenje proračunskog manjka uz istodobno zadržavanje socijalne zaštite građana i sve naglašenije korištenje fondova EU. Kako bi se postigle uštede već u 2014. godini, smanjene su plaće državnih i javnih službenika, materijalni rashodi, subvencije i ulaganja javnog sektora. U cilju stvaranja dodatnih ušteda, ali i povećanja učinkovitosti javne potrošnje, pokrenut je proces provedbe dugoročnih reformskih mjera fiskalne konsolidacije koje obuhvaćaju većinu kategorija javne potrošnje. Kako bi se ostavio prostor za fiskalnu konsolidaciju koja potiče rast, među prioritetima javne potrošnje bit će ulaganja u vodnu i prometnu infrastrukturu te zdravstvo i obrazovanje. U uvjetima visoke nezaposlenosti, posebice mladih, pozornost se posvećuje provođenju aktivnih mjera na tržištu rada. Nastavit će se i reforma sustava zdravstva, pravosuđa, socijalne skrbi i obrazovanja, a u svrhu jačanja njihove učinkovitosti i održivosti.

Svi navedeni ciljevi i predviđena kretanja fiskalne politike su određeni i ovise o provedbi ključnih strukturnih reformi u nadolazećem razdoblju, a koje su detaljno opisane u Nacionalnom programu reformi.

3.2. Izvršavanje proračuna u 2013. godini

Protekle 2013. godinu obilježilo je ostvarenje negativnih makroekonomskih rizika te posljedično nižeg ekonomskog rasta od očekivanog. Takva kretanja prvenstveno su uzrokovana nepovoljnim gospodarskim kretanjima u međunarodnom okruženju, sporijom dinamikom investicija javnog sektora i nužnosti dodatnih proračunskih ušteda. Iz tih razloga, državni proračun dva puta je mijenjan tijekom 2013. godine. Oba puta, zbog smanjenja očekivanog rasta smanjivani su planirani prihodi, te su se odgovarajuće uštede tražile na svim stavkama rashodne strane. Posljednjim rebalansom u studenom 2013. godine uključena je i sanacija dugova sektora zdravstva u iznosu od 3,3 milijarde kuna. Kako bi se smanjio proračunski manjak, donesene su dodatne mjere u cilju povećanja prihoda od državne imovine.

Ulazak u EU imao je negativni učinak na državni proračun. Na rashodnoj strani uključen je polugodišnji učinak članstva u EU dok je na prihodnoj strani trajno izgubljena većina prihoda od carina te ostvaren jednokratni učinak pomaka uplata PDV-a na proizvode uvezene iz drugih država članica. Jednokratna financijska potpora EU državnom proračunu s ciljem osiguranja pozitivne neto pozicije RH prema proračunu EU nije nadomjestila negativne posljedice te je neto učinak polugodišnjeg članstva bio negativan.

Ukupni prihodi proračuna opće države u 2013. godini izvršeni su na razini od 40,7% BDP-a. Reforme porezne politike i nadalje su bile usmjerene k jačanju dugoročne fiskalne održivosti, poboljšanju poslovne klime, adresiranju problema nelikvidnosti i financijske nediscipline u gospodarstvu. Porezne izmjene obuhvatile su prvenstveno porez na dodanu vrijednost te posebne poreze i trošarine. Izmjenom i dopunom Zakona o porezu na dodanu vrijednost⁸ od 1. siječnja 2013. na snagu je stupila odredba kojom je propisano da će se snižena stopa od 10% primjenjivati na usluge pripremanja hrane

⁸ Narodne novine, broj 136/2012

i posluživanja hrane i pića u ugostiteljskim objektima. Također, od 1. siječnja 2013. ukinuta je nulta stopa poreza na dodanu vrijednost, te je određeno da se proizvodi koji su do tada bili oporezivani po ovoj stopi, oporezuju stopom od 5%. Zbog ulaska RH u EU došlo je do jednokratnog smanjenja prihoda od poreza na dodanu vrijednost zbog gubitka PDV-a pri uvozu na robe iz država članica EU, a zbog drugačijeg obračuna uslijed pristupanja RH u EU – PDV se više ne ubire pri uvozu već tek pri prodaji uvezenog proizvoda ili usluge. Gubici na prihodnoj strani djelomično su nadoknađeni pojačanim mjerama naplate poreznih prihoda, prvenstveno starih dugovanja te naplatom po osnovi reprograma.

Na snagu je stupio i Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom⁹, kojim su u primjenu uvedene fiskalne blagajne u svrhu bolje naplate poreznih prihoda kod prometa gotovinom, a što je rezultiralo suzbijanjem sive ekonomije i boljom poreznom disciplinom. Najveće promjene u oporezivanju u 2013. godini prisutne su u trošarinskom sustavu, i to kod posebnih poreza na osobne automobile, trošarina na energente i električnu energiju te trošarina na duhanske proizvode. Novim Zakonom o trošarinama¹⁰ usvojen je novi, kombinirani sustav oporezivanja osobnih automobila, ostalih motornih vozila te plovila i zrakoplova. Oporezivanje trošarinama na duhanske proizvode tijekom godine bilo je pod utjecajem postupnog povećavanja trošarina na cigarete i sitno rezani duhan, s namjerom da se tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja dostigne potpuna usklađenost s pravnom stečevinom EU. Tijekom godine povećane su i trošarine na energente, kako bi se dostigle minimalne vrijednosti trošarina koje propisuje zakonodavstvo EU. Također, radi usklađivanja sa zakonodavstvom EU, danom pristupanja uvedena je trošarina na prirodni plin i električnu energiju. Od 2013. godine izmjenama Zakona o porezu na dobit¹¹ uvedena je mogućnost poreznih odbitaka po reinvestiranoj dobiti. Uz navedene izmjene u poreznom sustavu, nastavio se i rad na analizi i ocjeni isplativosti određenih poreznih rashoda i neporeznih davanja kako bi se dodatno potakla konkurentnost i rasteretili poduzetnici i investitori.

Ukupni rashodi u 2013. izvršeni su na razini od 46% BDP-a, a obilježeni su povećanim financijskim rashodima, troškovima sanacije ustanova u zdravstvu te uplatama u EU proračun. S druge strane, uštede su ostvarene na rashodima za zaposlene i subvencijama. Naime, porast troškova servisiranja javnog duga nastalog u proteklom razdoblju te preuzimanje duga brodogradilišta imali su izravni učinak na porast rashoda za kamate. Dodatna sredstva bila su predviđena za Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), budući da su u lipnju podmirene obveze zdravstvenih ustanova u sanaciji i HZZO-a nastale u ranijim godinama. Ulaskom u EU, RH ima obvezu uplate vlastitih doprinosa u proračun EU, što povećava ostale tekuće transfere za dodatnih 0,5% BDP-a u 2013. godini. Zbog novih kategorija rashoda staro fiskalno pravilo određeno Zakonom o fiskalnoj odgovornosti¹², koji je važio u spomenutom razdoblju i koje ne uzima u obzir postojanje ekonomskih ciklusa, nije zadovoljeno za 2013. godinu. Više o fiskalnom pravilu i njegovim izmjenama vidjeti u poglavlju 6. Institucionalna obilježja javnih financija.

U odnosu na 2012. proračunski manjak opće države povećao se s 3,8% BDP-a na 5,4% BDP-a u 2013. godini, pri čemu je državni proračun zabilježio manjak od 5% BDP-a, izvanproračunski korisnici od

⁹ Narodne novine, broj 133/2012

¹⁰ Narodne novine, broj 32/2013, 22/2013

¹¹ Narodne novine, broj 22/2012

¹² Narodne novine, broj 139/2010

0,5% BDP-a, dok se procjenjuje da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvarile višak od 0,2% BDP-a.

3.3. Mjere za rješavanje prekomjernog proračunskog manjka

Sukladno preporukama Vijeća EU kojima se od RH traži rješavanje prekomjernog proračunskog manjka, u ožujku 2014. donesene su izmjene i dopune državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2014. godinu. Izmjenama se predlaže niz mjera na prihodnoj i rashodnoj strani proračuna, čiji strukturni učinak se procjenjuje na razini od 1,9% BDP-a. Međutim, da bi se dostigla razina potrebnih konsolidacijskih mjera od 2,3% BDP-a sukladno preporukama Vijeća EU, Vlada RH je pripremila dodatne mjere od 0,4% BDP-a u 2014. godini, a što je sadržano u Zaključku Vlade RH, Odluci o mjerama privremene obustave izvršavanja državnog proračuna RH za 2014. godinu te drugim relevantnim podzakonskim aktima. Usvojene su i dodatne strukturne mjere u iznosu od 1% BDP-a u 2015. i 2016. godini. Potrebne pripremne radnje i promjene propisa bit će usvojene tijekom 2014. godine. Osim strukturnih mjera, poduzete su i jednokratne mjere ukupnog iznosa od 0,8% BDP-a u 2014. i 0,6% BDP-a u 2015. godini.

Tablica 4: Strukturne mjere za smanjenje prekomjernog manjka

	FISKALNI UČINAK U 2014.		DODATNI UČINAK U 2015.		DODATNI UČINAK U 2016.	
	milijuni HRK	% BDP-a	milijuni HRK	% BDP-a	milijuni HRK	% BDP-a
PRIHODNE STRUKTURNE MJERE						
1. porez na dobitke od igara na sreću	300	0,09	200	0,06		
2. izmjene u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem beneficiranog radnog staža	400	0,12				
3. povećanje koncesijskih naknada	200	0,06				
4. povlačenje prihoda od dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu	500	0,15				
5. povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%	1.600	0,48	800	0,2		
6. reinvestirana dobit			500	0,15		
7. uvođenje poreza na kamate na štednju			300	0,09		
8. naknade na telekomunikacijske usluge	350	0,1			1.500	0,4
9. uvođenje poreza na nekretnine						
10. povećanje trošarina na energente	350	0,1	130	0,04		
UKUPNO PRIHODNE MJERE	3.700	1,1	1.930	0,5	1.500	0,4
RASHODNE STRUKTURNE MJERE						
1. naknade zaposlenima	108	0,03	230	0,07	101	0,03
2. intermedijarna potrošnja	657	0,2	469	0,14	499	0,14
3. subvencije	1.101	0,33	300	0,09	300	0,09
4. socijalne naknade i socijalni transferi	640	0,2	385	0,1	588	0,16
5. ostali tekući transferi i kapitalni transferi	466	0,14	300	0,09	460	0,14
6. rashodi za bruto investicije u kapital	335	0,1				
UKUPNO RASHODNE MJERE	3.307	1,0	1.684	0,5	1.947	0,6
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI	530	0,2	100	0,03		
SVEUKUPNA FISKALNA PRILAGODBA	7.537	2,3	3.714	1,0	3.447	1,0

Izvor: Ministarstvo financija

Osim obveznih kvantitativnih fiskalnih ušteda definiranih Preporukama Vijeća EU, usvojeni su i prijedlozi unaprjeđenja šireg okvira javnih financija. Tako RH poduzima dodatne mjere u području analize strukture rashoda državnog proračuna i smanjenja izdataka za plaće, socijalne naknade i potpore kako bi se ostavio prostor za državne investicije i nacionalno sudjelovanje u projektima koji se financiraju iz EU fondova. Nastavljaju se aktivnosti suzbijanja sive ekonomije i povećanja borbe

protiv poreznih utaja. Konačno, nastavljaju se reforme okvira za upravljanje javnim financijama. Glavne mjere kojima se usvajaju preporuke Vijeća EU prikazane su u Okviru 1 i detaljno opisane u Programu konvergencije i Nacionalnom programu reformi.

Okvir 1: Preporuke Vijeća EU za rješavanje stanja prekomjernog proračunskog manjka

I. Obvezujuće preporuke

Tablica 5: Preporuke Vijeća za korekciju prekomjernog manjka

<i>% BDP-a</i>	<i>2014.</i>	<i>2015.</i>	<i>2016.</i>
<i>Manjak opće države</i>	<i>4,6</i>	<i>3,5</i>	<i>2,7</i>
<i>Promjena strukturnog manjka</i>	<i>-0,5</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,7</i>
<i>Provedba strukturnih mjera</i>	<i>2,3</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 6: Fiskalne projekcije - Preporuke Vijeća EU u potpunosti usvojene i ugrađene u fiskalne projekcije RH

<i>% BDP-a</i>	<i>2014.</i>	<i>2015.</i>	<i>2016.</i>
<i>Manjak opće države</i>	<i>4,4</i>	<i>3,5</i>	<i>2,7</i>
<i>Promjena strukturnog manjka</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,8</i>	<i>-1,2</i>
<i>Provedba strukturnih mjera</i>	<i>2,3</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>
<i>Jednokratne mjere</i>	<i>0,8</i>	<i>0,6</i>	<i>-</i>

Izvor: Ministarstvo financija

II. Dodatne preporuke - neobvezujuće

1) *Detaljna analiza rashoda s ciljem racionalizacije plaća, socijalne skrbi i potpora u svrhu oslobađanja fiskalnog prostora za rashode koji doprinose rastu, uključujući sufinanciranje EU projekata.*

Mjere za ispunjavanje preporuka:

- u tijeku detaljna analiza rashoda državnog proračuna
- uveden centralni obračun plaća koji će obuhvaćati sve zaposlenike u državnom i javnom sektoru
- mjere za smanjenje i poboljšanje učinkovitosti socijalnih transfera
 - jedinstveni novčani centar – objedinjavanje svih socijalnih naknada i ograničavanje maksimalnog iznosa isplate
 - reforma socijalnog ugovaranja - jednak pristup mreži socijalnih usluga svim korisnicima i pružateljima usluga pod istim uvjetima
 - jedinstveni centar za vještačenja - ujednačavanje načina provođenja vještačenja i utvrđivanja oštećenja zdravlja
- trajno ukidanje dijela državnih potpora u skladu s usvojenim strukturnim mjerama.

Okvir 1: Preporuke Vijeća EU za rješavanje stanja prekomjernog proračunskog manjka

2) Jačanje porezne discipline i povećanje učinkovitosti

Mjere za ispunjavanje preporuka:

- reorganizacija Porezne uprave s ciljem poboljšanja učinkovitosti i smanjenja poreznih utaja – uvođenje Odjela za velike porezne obveznike i Ocjenu rizika
- reorganizacija Carinske uprave u cilju preuzimanja i poboljšanja poslova nadzora nad ilegalnom i neregistriranom trgovinom, proizvodnjom i pružanjem usluga
- nastavak provedbe fiskalizacije prometa gotovinom
- uvođenje JOPPD (jedinствeni obrazac za prikupljanje podataka o isplaćenim primicima) u svrhu stjecanja potpune slike o prihodima i primicima pojedinca
- u tijeku analiza svih poreznih olakšica u svrhu njihovog mogućeg ukidanja.

3) Unaprijeđenje institucionalnog okvira javnih financija, uključujući jačanje višegodišnjeg proračunskog planiranja, jačanje uloge i neovisnosti Odbora za fiskalnu politiku i osiguravanje usklađenosti s fiskalnim pravilom

Mjere za ispunjavanje preporuka:

- implementirana Direktiva Vijeća 2011/85/EU
 - osnovano neovisno Povjerenstvo za fiskalnu politiku u okviru Hrvatskog sabora
 - nacionalna fiskalna pravila prilagođena europskim
- u tijeku izmjena Zakona o proračunu i Zakonu o izvršavanju državnog proračuna kako bi se nacionalni proračunski kalendar u potpunosti uskladio s europskim
- u tijeku konzultacije s EK u pogledu dodatnih mjera za punu implementaciju Direktive Vijeća 2011/85/EU
- kontinuirano unaprijeđenje fiskalne statistike.

3.3.1. Strukturne mjere u 2014. godini

Strukturne mjere na prihodnoj strani proračuna

Strukturne mjere na prihodnoj strani proračuna uključuju: izmjene u oporezivanju dobitaka od igara na sreću, izmjene u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem beneficiranog radnog staža, povećanje koncesijskih naknada, povlačenje prihoda od dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu te agencija, zavoda i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje, povećanje trošarina na energente i električnu energiju te povećanje prihoda od telekomunikacijskih usluga.

Porez na dobitke od igara na sreću

Vlada RH definirala je nove porezne razrede, propisivanjem viših poreznih stopa za ostvarene veće dobitke. Tako je određena: 1) porezna stopa od 10% na dobitke od 750 kuna do 10 tisuća kuna, 2) porezna stopa od 15% na dobitke od 10 do 30 tisuća kuna, 3) porezna stopa od 20% na dobitke od 30

do 500 tisuća kuna te 4) porezna stopa od 30% na dobitke iznad pola milijuna kuna. Fiskalni učinak navedenih izmjena u oporezivanju dobitaka od igara na sreću u 2014. godini iznosi 0,09% BDP-a.

Izmjene u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem beneficiranog radnog staža

Od 1. travnja 2014. godine omogućava se osiguranicima čija su prava uređena posebnim propisima, da ukoliko žele prebace sredstva s osobnog računa iz II. u I. mirovinski stup, budući da se mirovina za navedene kategorije osiguranika obračunava i isplaćuje kao da nisu uključeni u II. mirovinski stup. Fiskalni učinak navedene mjere iznosi 0,12% BDP-a za koliko se povećavaju uplate u I. mirovinski stup. Tome treba pridodati i jednokratnu mjeru prebacivanja sredstava iz II. u I. stup koji se u 2014. godini procjenjuju u iznosu od 0,8% BDP-a.

Koncesijske naknade

Vlada RH će povećati koncesijske prihode povećanjem naknada odnosno koncesijskih koeficijenata kroz izmjene sektorskih zakona i podzakonskih akata. Bolja naplata koncesijskih dugovanja kao i izmjene koncesijskih koeficijenata dovest će do povećanja prihoda od 0,06% BDP-a. U drugom tromjesečju 2014. godine Vlada RH će donijeti Zaključak kojim će se osigurati provedba navedenih izmjena.

Povlačenje prihoda od dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu te agencija, zavoda i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima

Zakonom o izvršavanju državnog proračuna uvedena je obveza uplate dijela dobiti trgovačkih društava od strateškog i posebnog interesa za RH u većinskom odnosno manjinskom vlasništvu RH, odnosno viška prihoda nad rashodima agencija, zavoda i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima kojima je osnivač RH, a koje nemaju status proračunskog korisnika. Odluku o uplati sredstava donosi Vlada RH kao mjeru za umanjene prekomjernog manjka. Fiskalni učinak navedene mjere procjenjuje se na 0,15% BDP-a u 2014. godini. Uplata dobiti odnosi se isključivo na dobit ostvarenu u prethodnoj kalendarskoj godini pa nije podložna statističkom tretmanu superdividende.

Doprinosi za zdravstveno osiguranje

Od 1. travnja 2014. godine doprinosi za zdravstveno osiguranje povećavaju se s 13% na 15%. Fiskalni učinak promjene stope u 2014. godini iznosi 0,48% BDP-a.

Trošarine na energente i električnu energiju

Prijedlogom Uredbe o izmjeni Uredbe o visini trošarine na motorne benzine, plinsko ulje i kerozin za pogon povećane su trošarine za 20 lipa/litra na olovni benzin, bezolovni benzin i na plinsko ulje za pogon. Fiskalni učinak povećanja trošarina iznosi 0,1% BDP-a u 2014. godini.

Naknade na telekomunikacijske

Očekuje se donošenje pravilnika, koji će stupiti na snagu 1. svibnja 2014. godine, a kojim će se povećati naknada za pravo na ekonomsko korištenje vrijednosti spektra za javne pokretne mreže. Prema procjeni temeljem raspoloživih podataka očekuje se prihod od oko 0,1% BDP-a do kraja godine.

Strukturne mjere na rashodnoj strani proračuna

Strukturne mjere na rashodnoj strani proračuna uključuju: intermedijarnu potrošnju, naknade zaposlenima, subvencije, socijalne naknade, ostale tekuće transfere, kapitalne transfere te rashode za bruto investicije u kapital.

Naknade zaposlenima

Od 1. travnja 2014. godine uskraćuje se pravo na uvećanje plaće po osnovi ostvarenih godina radnog staža u visini od 4%, 8% i 10% za zaposlene u državnim i javnim službama. Također, smanjuju se plaće dužnosnika za 6%, dodaci na plaće djelatnih vojnih osoba u sektoru obrane, dodaci za pasivna dežurstva u pravosuđu te se mijenja način obračuna plaća u sustavu znanosti. Navedene mjere imaju strukturni fiskalni učinak u 2014. godini od 0,11% BDP-a. Međutim, povećanje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% s učinkom od 0,08% BDP-a rezultira neto strukturnom fiskalnom uštedom naknada zaposlenima od 0,03% BDP-a.

Intermedijarna potrošnja

Strukturno smanjenje intermedijarne potrošnje iznosi 0,2% BDP-a, a odnosi se na uštede koje će proračunski korisnici ostvariti na naknadama za prijevoz zaposlenika (ujednačavanje prava na naknadu za prijevoz zaposlenih u državnim i javnim službama, a što proizlazi iz novog Temeljnog kolektivnog ugovora), troškovima održavanja, intelektualnim i osobnim uslugama (kontrola ugovora o djelu i rada povjerenstava), režijskim troškovima, informatičkim uslugama te rashodima za materijal, sirovine i usluge. Tijekom godine provodit će se i postupci objedinjene javne nabave svih proračunskih korisnika pojedinih nabavnih kategorija definiranih Odlukom Vlade RH o nabavnim kategorijama. Informacijskim sustavom Državne riznice se prati dinamika izvršavanja ovih rashoda te je omogućena i prethodna kontrola u samom procesu nastanka obveza po ovoj kategoriji troška (*commitment control*), a što je detaljno obrađeno u poglavlju 5. Kvaliteta javnih financija.

Subvencije

Strukturne uštede na subvencijama u 2014. godini iznose 0,33% BDP-a. Najveće smanjenje odnosi se na subvencije dane HBOR-u i brodogradnji. Smanjen je trošak subvencioniranja kamata od strane HBOR-a kao razlike između kamate koje odobravaju poslovne banke i referentne kamatne stope koje HBOR garantira za izvoznike, čime je postignuta ušteda od 0,09% BDP-a. Tako će biti značajno smanjen obujam subvencioniranih kredita u narednom razdoblju dok je za sve ranije odobrene kredite, a koji se još nalaze u otplati, ukupan iznos potrebnih subvencija rezerviran još u prethodnom razdoblju. Subvencije brodogradnji smanjene su za 0,09% BDP-a jer vlasnici brodogradilišta nisu u stanju ispuniti vlastiti doprinos u troškovima restrukturiranja definiran Planom restrukturiranja, te je stoga i iznos državnog doprinosa manji. Na kraju razdoblja restrukturiranja mora se zadržati odnos 60/40 u ukupnim troškovima restrukturiranja. Izmjena dinamike i iznosa državne potpore u restrukturiranju bit će predmet dodatka ugovoru u obliku u kojem je sklopljen i sam ugovor. Također, smanjene su subvencije poljoprivrednicima za 0,04% BDP-a radi manjeg broja prijavljenih količina u zahtjevima za potporu u 2013. na temelju kojih se dodjeljuju subvencije poljoprivrednicima u 2014. godini. Kao rezultat predviđene dinamike restrukturiranja smanjene su subvencije Hrvatskim željeznicama u iznosu od 0,04% BDP-a. Smanjenje subvencije poduzetništvu bilježi učinak od 0,03% BDP-a kao posljedica nemogućnosti mnogih poduzetnika da ispune zakonski propisane obveze u pogledu realizacije visine ulaganja odnosno otvaranja minimalnog broja novih radnih mjesta

povezanih s ulaganjem. Ostale subvencije, koje se prvenstveno odnose na poticanje proizvodnje biogoriva, aktivnu politiku zapošljavanja, prerađivačku industriju te manje subvencije u sustavima znanosti i obrazovanja, kulturi i turizmu smanjene su za 0,04% BDP-a.

Socijalne naknade i socijalni transferi

U strukturi socijalnih naknada, čije strukturne uštede iznose 0,2% BDP-a, najveći dio pripada zdravstvenom sustavu, a manji dio aktivnoj politici zapošljavanja. U zdravstvenom sustavu planira se ušteda od 0,19% BDP-a, a značajna smanjenja se očekuju na troškovima nabave lijekova na recept (0,09% BDP-a), boljoj kontroli bolovanja (0,03% BDP-a) te većoj racionalizaciji poslovanja bolnica (0,07% BDP-a). Na aktivnoj politici zapošljavanja očekuje se ušteda na razini od 0,01% BDP-a.

Vežano uz troškove nabave lijekova na recept, provedeno je javno nadmetanje za utvrđivanje novih referentnih cijena lijekova temeljem kojeg je utvrđena nova Lista lijekova u primjeni od početka veljače 2014. godine. Tijekom godine provest će se i javna nabava određenih skupina lijekova. Također od 1. rujna 2013. godine, na snazi je i novi model upućivanja gdje je dana preporuka doktorima o propisivanju cjenovno najpovoljnijih lijekova. Od 1. travnja 2013. godine promijenjen je način prihodovanja liječnika primarne zdravstvene zaštite gdje se dio prihoda plaća prema učinkovitosti, čiji je sastavni dio propisivanje lijekova ispod stope koju je propisao HZZO, što također utječe na smanjenje propisivanja lijekova. U sklopu praćenja i plaćanja dijela prihoda primarnih liječnika prema kvaliteti, uvedeni su alati za praćenje kroničnih bolesnika te provođenje preventive, a koje sveukupno čine preko 80% svih troškova u zdravstvenom sustavu.

Tijekom 2014. godine predviđa se provođenje redovitih kontrola bolovanja, izvanrednih velikih akcija provođenja kontrola bolovanja, te kontrola bolnica s ciljem utvrđivanja preporučuju li liječnici u bolnicama bolovanja, što je protivno njihovim pravima, s obzirom da je bolovanje isključivo u ingerenciji liječnika primarne zdravstvene zaštite. Također, u tijeku je aktivno uključivanje poslodavaca u rješavanju problema bolovanja većim brojem zahtjeva za izvanredne kontrole, te uvođenjem poludnevnih bolovanja.

Racionalizacija poslovanja bolničkih zdravstvenih ustanova uključuje provođenje programa sanacije, informatizaciju zdravstvenog sustava te novi model ugovaranja primarne zdravstvene zaštite. Provođenje programa sanacije odnosi se na izmjene organizacijske strukture bolnica, smanjenje broja dežurstava, racionalizaciju dijagnostičkih postupaka, povećanje aktivnosti dnevnih bolnica, kontrolu zapošljavanja i racionalizaciju specijalizacija te razvoj novih usluga na tržišnom principu.

Novim modelom primarne zdravstvene zaštite povećava se broj grupnih praksi, a 250.000 pacijenata manje upućuje se prema bolnicama. Nadalje, unaprjeđuju se pokazatelji učinkovitosti i kvalitete, naglasak se stavlja na prevenciju, upravljanje kroničnim bolestima te udruživanju liječnika prema posebnim vještinama, a pružaju se i dodatne usluge pacijentima.

Ostali tekući transferi i kapitalni transferi

Unutar ostalih tekućih i kapitalnih transfera raspodijeljene su mjere s ukupnim strukturnim smanjenjem u 2014. godini u iznosu od 0,14% BDP-a. Razvojna politika RH bit će usmjerena na kontinuirano smanjenje nacionalnih sredstava iz državnog proračuna i njihovu zamjenu sredstvima iz EU fondova. Tako će se iz EU fondova financirati mjere potpore u prehrambeno-prerađivačkoj industriji i mjere razvoja konkurentnosti drvnog sektora, aktivna politika zapošljavanja te integralni razvoj lokalne zajednice. Sredstva za financiranje obnove i održavanja sustava odvodnje i

navodnjavanja financirat će Hrvatske vode umjesto državnog proračuna temeljem Plana upravljanja vodama iz veljače 2014. godine. Također, prestankom obveze sufinanciranja plaća preuzetih djelatnika u županijama i gradovima trajno se smanjuju pomoći lokalnim jedinicama, koji obavljaju poslove izdavanja akata vezanih uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja, a što je definirano novim Zakonom o prostornom uređenju¹³. Ove aktivnosti iz nadležnosti države preuzimaju lokalne jedinice, a ukupni trošak koji će iste preuzeti je smanjen jer je novim Zakonom postupak bitno pojednostavljen. Trajne uštede očekuju se i na rashodima za jamstveni fond za industriju i inovacije te za razvoj poduzetničke infrastrukture. Nadalje, očekuje se i smanjenje rashoda željeznicama zbog revidiranja prvotnih procjena troškova pripreme provedbe EU projekata (npr. otkup zemljišta, izmjene prostornih planova, upravne takse) te usmjeravanja dijela troškova na financiranje EU sredstvima. U sustavu znanosti povećana je participacija studenata u troškovima prehrane te je provedena značajna racionalizacija troškova namijenjenih za studentsku subvencioniranu prehranu. Nakon provedene sanacije studentskog centra osiguran je nastavak poslovanja bez generiranja novih gubitaka uz niže ulazne troškove. Ostala strukturna smanjenja odnose se na smanjena u održavanju i opremanju ustanova u kulturi i zaštiti spomenika kulture, uštede na turističkoj promidžbi, stambenom zbrinjavanju i projektima u poduzetništvu.

Rashodi za bruto investicije u kapital

Strukturne uštede na kapitalnim investicijama iznose 0,1% BDP-a. Planiraju se manji rashodi za izgradnju graničnih prijelaza zbog javne nabave i smanjenja cijena uslijed pojačane konkurencije na građevinskom tržištu. Također, očekuje se smanjivanje rashoda za projekte u zdravstvu i to daljnjim postupcima objedinjene javne nabave za više zdravstvenih ustanova te smanjenje troškova zadržavanja stare opreme. Dodatne uštede očekuju se u sustavu pravosuđa radi preusmjeravanja financiranja korištenjem sredstava iz EU fondova i to za projekte informatizacije pravosudnog sustava, dogradnje zatvorskih kapaciteta i obnove pravosudne infrastrukture. Isto tako, jednak pristup financiranju određenih projekata provodit će se i u sustavu znanosti.

Izvanproračunski korisnici

Strukturno smanjenje manjka izvanproračunskih korisnika iznosi 0,2% BDP-a u 2014. godini. Uštede se primarno odnose na Hrvatske ceste i Hrvatske vode i to ponajviše na investicijskim aktivnostima.

3.3.2. Strukturne mjere u 2015. i 2016. godini

Strukturne mjere na prihodnoj strani proračuna

Strukturne mjere na prihodnoj strani proračuna u 2015. godini uključuju: cjelogodišnji fiskalni učinak prihoda od poreza na dobitke od igara na sreću, cjelogodišnji fiskalni učinak doprinosa za zdravstveno osiguranje, cjelogodišnji fiskalni učinak trošarina na energente i električnu energiju, promjene u sustavu neoporezivanja reinvestirane dobiti te uvođenje poreza na kamate na štednju. Strukturnu mjeru na prihodnoj strani proračuna u 2016. godini čini uvođenje poreza na nekretnine.

¹³ Narodne novine, broj 153/2013

Porez na dobitke od igara na sreću

Izmjenom oporezivanja dobitaka od igara na sreću u 2014. ostvaruje se dodatni fiskalni učinak u 2015. godini od 0,06% BDP-a.

Doprinosi za zdravstveno osiguranje

Dodatni fiskalni učinak podizanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje u 2015. godini iznosi oko 0,2% BDP-a.

Trošarine na energente i električnu energiju

Povećanjem trošarina na energente i električnu energiju u 2014. ostvaruje se dodatni fiskalni učinak u 2015. godini od 0,04% BDP-a.

Izmjene u sustavu neoporezivanja reinvestirane dobiti

Izmjenom Zakona o porezu na dobit¹⁴ definirat će se korištenje olakšice poreza na dobit na način da se olakšica može koristiti samo za dio dobiti upisane u temeljni kapital, ali i investirane u dugotrajnu imovinu. S obzirom na izmjenu Zakona tijekom 2014. učinci smanjenja korištenja navedene porezne olakšice bi se odrazili u 2015. godini u iznosu od 0,15% BDP-a.

Porez na kamate na štednju

Porez na kamate na štednju uvest će se kroz izmjene Zakona o porezu na dohodak i to po stopi od 12%, uz izuzetak od oporezivanja ostvarenih kamata na stambenu štednju. Prema procjeni temeljem raspoloživih podataka o ukupnoj štednji građana u hrvatskim bankama, primjenom stope od 12% (kao najniže stope poreza na dohodak) očekuje se prihod od oko 0,09% BDP-a godišnje, počevši od 1. siječnja 2015. godine. U analizi uvođenja oporezivanja kamata na štednju posebna pažnja posvetit će se praćenju nefinancijskih učinaka uvođenja ovog poreza u vidu ponašanja štediša prema financijskim institucijama.

Izmjene u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje temeljem beneficiranog radnog staža

U 2015. godini predviđa se nastavak mirovinske reforme u području osiguranika s beneficiranim radnim stažem i njihovo prebacivanje iz II. u I. mirovinski stup. Od ove mjere se očekuje jednokratni učinak od 0,6% BDP-a, uz strukturni učinak većih uplata u I. mirovinski stup.

Porez na nekretnine

U 2016. godini predviđa se uvođenje vrijednosnog poreza na nekretnine, koji bi se temeljio na načelu pravednosti, što znači da iznos poreza ovisi o vrijednosti imovine. Njegovim uvođenjem ukinula bi se postojeća davanja tj. komunalne naknade i porez na kuće za odmor, koji su prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Time bi prihod od poreza na nekretnine u cijelosti pripadao lokalnim jedinicama iz kojeg bi se financirali rashodi zdravstva usmjereni na lokalne bolnice, a koji se trenutno financiraju iz državnog proračuna. Fiskalni učinak navedene strukturne mjere procjenjuje se na oko 0,4% BDP-a.

¹⁴ Narodne novine, broj 148/2013

Strukturne mjere na rashodnoj strani proračuna

Naknade zaposlenima

Ukidanje dodataka za vjernost službi, ukidanje dodatka u sustavima obrane i pravosuđa, izmjena obračuna dodataka na osnovnu plaću u sustavu znanosti te smanjenje dužnosničkih plaća u 2014. imaju svoj dodatni fiskalni učinak i u 2015. godini od 0,08% BDP-a. Povećanje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% ima učinak i u prva četiri mjeseca 2015. godine od 0,02% BDP-a. Dodatnu uštedu na rashodima za zaposlene u iznosu od 0,01% BDP-a u 2015. godini osigurat će restrukturiranje mreže škola i programa kao dugoročna mjera iz Projektnog plana reformi čime ukupne strukturne uštede na rashodima za zaposlene iznose 0,07% BDP-a. Restrukturiranje škola i programa koje će započeti u 2015. imat će svoj dodatni fiskalni učinak i u 2016. godini i to od 0,03% BDP-a.

Intermedijarna potrošnja

U 2015. godini strukturne uštede na intermedijarnoj potrošnji iznosit će 0,14% BDP-a. Veći dio mjera odnosi se na objedinjenu javnu nabavu i to za četiri nabavne kategorije (usluge fiksne i mobilne telefonije, goriva i električne energije) u ukupnom iznosu od 0,1% BDP-a, integraciju pratećih službi u iznosu od 0,02% BDP-a te reorganizaciju pravosudnog sustava u iznosu od 0,02% BDP-a. Integracija pratećih službi obuhvaća objedinjavanje računovodstvenih usluga i IT podrške koje obavljaju tijela državne i javne uprave, odnosno izdvajanje i prijenos tih usluga i procesa iz sustava državne i javne uprave na društva kojima je to osnovna djelatnost. Reorganizacija pravosudnog sustava podrazumijeva teritorijalni i organizacijski preustroj pravosudnog sustava te reorganizaciju i racionalizaciju sudačke i državno-odvjetničke mreže. Nastavak provedbe spomenutih mjera u 2016. godini donijet će dodatne uštede od 0,14% BDP-a. Pri tome se kroz mjeru objedinjene javne nabave očekuje učinak od 0,11% BDP-a, kroz integracije pratećih službi od 0,02% BDP-a te kroz reorganizaciju pravosudnog sustava 0,01% BDP-a.

Rashodi za subvencije

U 2015. godini strukturne uštede na subvencijama iznosit će 0,09% BDP-a, a odnose se na smanjenje nacionalnih sredstva za izravna plaćanja u poljoprivredi. Predloženo smanjenje nacionalne komponente izravnih plaćanja u poljoprivredi i njihova supstitucija EU sredstvima za 2016. godinu rezultira učinkom od 0,09% BDP-a.

Socijalne naknade i socijalni transferi

U 2015. godini strukturno smanjenje ove kategorije rashoda iznosi oko 0,1% BDP-a. Najvećim dijelom se odnosi na uštede u sustavu znanosti i to od 0,06% BDP-a kao rezultat prenamjene vlastitih prihoda institucija u sustavu znanosti za financiranje ovih troškova. Također, ovdje valja izdvojiti i učinak uvođenja jedinstvenog novčanog centra za četiri naknade i to novčanu naknadu za nezaposlene, doplatak za djecu, porodiljne naknade i zajamčenu minimalnu naknadu u ukupnom iznosu od 0,02% BDP-a. Isto tako, reformom socijalnog ugovaranja, kojom će se pristupiti restrukturiranju i redefiniranju mreže socijalnih usluga, načinu ugovaranja usluga socijalne skrbi te načina njihova financiranja, ostvarit će se uštede u iznosu od 0,03% BDP-a. U 2016. godini strukturni fiskalni učinak socijalnih naknada i socijalnih transfera procjenjuje se na 0,16% BDP-a, od čega se najveća ušteda od 0,11% BDP-a očekuje od Master plana bolničkog sustava. U ovoj godini također se predviđa dodatni

fiskalni učinak uvođenja jedinstvenog novčanog centra u iznosu od 0,04% BDP-a i reforme socijalnog ugovaranja u iznosu od 0,01% BDP-a.

Ostali tekući transferi i kapitalni transferi

Strukturne uštede na kategoriji ovih rashoda u 2015. godini predviđaju se u iznosu od 0,09% BDP-a, od čega se najveće uštede odnose na sustav znanosti zbog prenamjene vlastitih prihoda na financiranje ove kategorije rashoda. U 2016. godini strukturni fiskalni učinak iznosi 0,14% BDP-a. Jedna od mjera uštede odnosi se na ukidanje poticaja na stambenu štednju i dobrovoljne mirovinske fondove, s učinkom od 0,05% BDP-a. Zakonske izmjene za predloženu mjeru donijet će se u 2015., s primjenom od 1. siječnja 2016. godine. Dodatni učinak od 0,09% BDP-a očekuje se ostvarenjem daljnjom provedbom objedinjene javne nabave.

Izvanproračunski korisnici

Strukturno smanjenje manjka izvanproračunskih korisnika u 2015. godini iznosi 0,03% BDP-a.

3.4. Proračun opće države u 2014. godini

Prihodi konsolidirane opće države

Temeljem projiciranih makroekonomskih pokazatelja te opisanih strukturnih mjera na prihodnoj strani proračuna, u 2014. godini ukupni prihodi proračuna konsolidirane opće države planirani su na razini od 43% BDP-a. Pritom najznačajniji prihod proračuna čini prihod od poreza na dodanu vrijednost koji je planiran na razini od 12,7% BDP-a. Kretanje ovog prihoda pod utjecajem je očekivanih negativnih kretanja osobne potrošnje te zakonskih izmjena koje su stupile na snagu 1. siječnja 2014. godine, a kojima se snižena stopa PDV-a povećava s 10% na 13%. Fiskalni učinak povećanja međustope PDV-a jest 0,2% BDP-a. Raspon između opće i snižene stope PDV-a u RH bio je značajniji od raspona kod drugih država članica, pa se ovom mjerom ujedno približava praksi ostalih članica EU. Također, u 2014. bit će prisutan cjelogodišnji učinak primjene fiskalizacije koja je tijekom 2013. godine postupno uvedena u tri faze, a s ciljem sprečavanja fiskalne nediscipline kod prometa gotovinom. Prihodi od carina i carinskih pristojbi, koji od 1. srpnja 2013. godine prate dinamiku smanjenja zbog ukidanja carina i carinskih pristojbi na uvoz iz zemalja EU, projicirani su u iznosu od 0,1% BDP-a.

U kategoriju poreza na proizvode, osim PDV-a i carina uključeni su i očekivani prihodi od poreza na dobitke od igara na sreću, koji su definirani novim poreznim stopama i novim poreznim razredima. Prihodi od posebnih poreza i trošarina iznositi će 3,7% BDP-a. Naime, promjene u trošarinskom sustavu prvenstveno se odnose na promjene u oporezivanju trošarinama na duhan te trošarinama na energente. Početkom godine provedena je prilagodba trošarina na duhanske proizvode sukladno preuzetim obvezama RH da se tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja dostigne potpuna usklađenost s pravnom stečevinom EU. Fiskalni učinak ove mjere iznosi 0,1% BDP-a. Također, u sklopu dodatnih strukturnih mjera povećane su i trošarine na energente, a što je već spomenuto u strukturnim mjerama na prihodnoj strani proračuna.

U strukturi ukupnih prihoda valja izdvojiti i prihode od imovine koji u 2014. godini iznose 0,5% BDP-a. Naime, prihodi od imovine, uz stalne prihode uključuju i povećanja po osnovi vlasništva koje RH ima u određenim trgovačkim društvima, a koji se procjenjuju na razini od oko 0,2% BDP-a.

Procijenjeni prihodi od poreza na dohodak bilježit će razinu od 3,8% BDP-a, dok se prihodi od poreza na dobit očekuju na razini od 1,7% BDP-a u 2014. godini.

Drugu najznačajniju skupinu prihoda proračuna opće države čine socijalni doprinosi, koji su planirani na razini od 12,9% BDP-a. Njihova dinamika bit će određena kretanjima na tržištu rada kao i zakonskim izmjenama provedenim u 2014. godini, a u cilju smanjenja strukturnog manjka. Osim povećanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%, promjene su predviđene i u sustavu doprinosa za mirovinsko osiguranje i to za osiguranike s beneficiranim radnim stažem. Naime, izmjenom Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima¹⁵ iz 2003. godine, propisano je da se članovima obveznog mirovinskog fonda, koji ostvaruju mirovinu prema povoljnijim uvjetima ili ostvaruju staž osiguranja s povećanim trajanjem, mirovina računa kao da su bili osigurani samo u I. mirovinskom stupu. Stoga im se prilikom odlaska u mirovinu, sredstva s osobnog računa prenose u državni proračun, a osoba ostvaruje mirovinu u I. stupu. Iz navedenog proizlazi da nema valjanih razloga zbog kojih bi spomenute osobe bile i dalje osigurane u II. stupu. Kod ovakvih osiguranika se ne mijenja sustav izračuna mirovine, nego se mijenjaju buduće uplate koje će u cijelosti biti dijelom državnog proračuna, a akumulirana sredstva u II. stupu bit će prebačena u državni proračun tijekom 2014. i 2015. godine. Ovdje treba naglasiti da kod navedene izmjene država ne preuzima nove financijske obveze. Ubuduće, za navedene osiguranike doprinos za II. stup (5% + dodatni doprinos za tzv. beneficirani staž), bit će uplaćivan samo u I. stup. Temeljem toga, u 2014. godini očekuje se povećanje redovne uplate doprinosa za mirovinsko osiguranje od oko 0,1% BDP-a, što je i prethodno navedeno u dijelu teksta o strukturnim mjerama. Prijenos sredstava akumulirane štednje za osobe s beneficiranim stažem, iz II. u I. stup mirovinskog osiguranja planira se u iznosu od 0,8% BDP-a u 2014. godini, te u iznosu od 0,6% BDP-a 2015. godini.

U kategorije ostalih tekućih transfera i kapitalnih transfera, koji su planirani na razini od 1,8% BDP-a, ubrajaju se prihodi od pomoći institucija i tijela EU, koji su izravno vezani uz projekte financirane iz pretpripravnih i pristupnih fondova EU, izgradnju Schengenskih kapaciteta te izravna plaćanja u poljoprivredi.

Rashodi konsolidirane opće države

Naknade zaposlenima u javnim i državnim službama bilježe razinu od 10,8% BDP-a u 2014. godini. Planirani iznos ovih rashoda je u najvećoj mjeri određen učincima strukturnih mjera odnosno ukidanjem dodataka na vjernost službi, smanjenjem plaća državnih dužnosnika za 6%, ukidanjem ili izmjenom pojedinih dodataka u sustavima obrane, pravosuđa i znanosti te povećanjem stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje s 13% na 15%. U 2014. godini nije predviđena isplata regresa i božićnica zaposlenima u državnoj i javnoj službi, što je regulirano dodatkom Kolektivnom ugovoru iz prosinca 2013. godine. Također, na snazi je i daljnje ograničavanje novog zapošljavanja odnosno dozvoljava se zapošljavanje na radna mjesta koja ostanu upražnjena i to primjenom klauzule 2 za 1, što znači da je moguće zaposliti jednog novog zaposlenika samo ukoliko dva zaposlenika

¹⁵ Narodne novine, broj 103/2003

prekinu radni odnos. Daljnja provedba Centralnog obračuna plaća (COP-a), čiji se završetak predviđa u posljednjem tromjesečju 2014. godine, omogućit će bolju kontrolu isplata plaća kao i novi način izvještavanja o isplaćenim plaćama iz državnog proračuna.

Rashodi za intermedijarnu potrošnju, koji u glavnini uključuju strukturne uštede na naknadama za prijevoz zaposlenika, režijske troškove, informatičke usluge, intelektualne i osobne usluge te rashode za materijal, sirovine i ostale usluge, bilježe razinu od 5,9% BDP-a. Osim toga, uključuju i ostala smanjenja koja nisu izravno vezana uz strukturne odnosno trajne mjere već uz smanjenja koja proizlaze iz drugačije dinamike i opsega provedbe pojedinih aktivnosti.

Rashodi za subvencije bilježe razinu od 2% BDP-a pri čemu najveći dio čine strukturne uštede u sektorima poljoprivrede, brodogradnje, željeznica, HBOR-a, poduzetništva te zapošljavanja.

Rashodi za dohodak od vlasništva bilježe u vrijednosti bruto domaćeg proizvoda udio od 3,5% BDP-a. Ova kategorija rashoda najvećim dijelom određena je kretanjem rashoda za kamate u skladu s potrebama za financiranjem koje se predviđaju u 2014. godini.

Socijalne naknade i socijalni transferi čine najznačajniju kategoriju ukupnih rashoda proračuna opće države koji bilježe razinu od 18,2% BDP-a. Kretanja ovih rashoda su u najvećoj mjeri određena kretanjem rashoda za mirovine, rashoda za zdravstvo, porodiljnih naknada, naknada za socijalnu skrb, dječjeg doplatka te naknada za nezaposlene. U 2014. godini rashodi za mirovine planirani su na razini od 10,9% BDP-a, što je u najvećoj mjeri određeno kretanjem broja umirovljenika te novim načinom usklađivanja mirovina prema tzv. promjenjivom modelu, o čemu je više pisano u poglavlju 5. Kvaliteta javnih financija. Rashodi za zdravstvo, koji uključuju sanaciju obveza županijskih zdravstvenih ustanova kao i ostale nesanirane obveze državnih zdravstvenih ustanova iz prethodnih godina te sanaciju dospjelih obveza zdravstvenih ustanova nastalih u 2013., bilježe razinu od 4,1% BDP-a. Međutim, strukturne uštede u ovom sustavu planirane su na razini od 0,2% BDP-a i to kroz već spomenute uštede na nabavi lijekova na recept, boljoj kontroli bolovanja te većoj racionalizaciji poslovanja bolnica. Porodiljne naknade planirane su na razini od 0,6% BDP-a, naknade za socijalnu skrb koje uključuju zajamčenu minimalnu naknadu na razini od 0,6% BDP-a, dječji doplatok na razini od 0,5% BDP-a te naknade za nezaposlene na razini od 0,5% BDP-a.

Ostali tekući transferi i kapitalni transferi planirani su na razini od 4,3% BDP-a u 2014. godini, pri čemu strukturne uštede na projektima u poljoprivredi, regionalnom razvoju, poduzetništvu, željeznicama, znanosti, kulturi, turizmu te aktivnoj politici zapošljavanja čine oko 0,1% BDP-a. Osim toga, kroz ove kategorije rashoda provode se i aktivnosti financiranja projekata iz pretpripravnih i pristupnih fondova EU. Također, ovi rashodi su velikim dijelom određeni uplatom vlastitog doprinosa RH u proračun EU, a koji iznosi 1,1% BDP-a.

Rashodi za bruto investicije u kapital planirani su na razini od 2,3% BDP-a, pri čemu strukturne uštede iznose 0,1% BDP-a. Najvećim dijelom određeni su aktivnostima vezanim uz kapitalne investicije svih jedinica proračuna opće države i to posebno u vodnom, cestovnom i željezničkom prometu.